

ความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย

นางสาวอรชา ธนากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-218-7

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012721

11079596A

IMMUNITIES OF THE INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN THAILAND

Miss Oracha Tanakorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-568-218-7

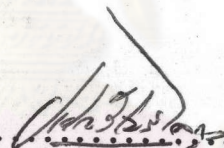
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย
โดย นางสาวอรชา ธนากร
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์

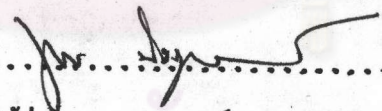

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

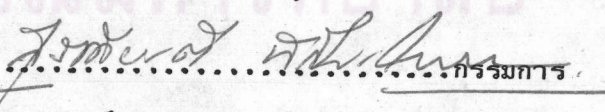

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

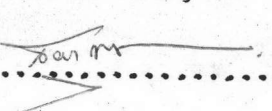

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไชวโกล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์)

.....กรรมการ
(ดร. วิสูตร ดุทยานนท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชาลี เสน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิต เกิดสมเกียรติ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย
ชื่อนิสิต นางสาวอรชา ธนากร
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจสานนท์
ภาควิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันนี้ เมื่อองค์การระหว่างประเทศวิวัฒนาการ และมีความก้าวหน้าไปมากขึ้น การประกอบกิจกรรมขององค์การระหว่างประเทศก็ได้ขยายขอบเขตออกไปทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และนอกจากนั้นแล้วองค์การระหว่างประเทศได้เริ่มต้นประกอบกิจการใหม่ขึ้นในอีกลักษณะหนึ่งคือ การประกอบกิจการในเชิงพาณิชย์เช่นเดียวกับเอกชน ตัวอย่างขององค์การระหว่างประเทศที่ประกอบกิจการในเชิงพาณิชย์ดังกล่าวก็คือ สถาบันทางการเงินระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารระหว่างประเทศ เพื่อการบูรณะและพัฒนาการ

การที่รัฐสมาชิกทั้งหลายรวมตัวกันจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศนั้น ก็เพื่อที่จะให้เป็นองค์กรกลางในการประกอบกิจกรรม เพื่อประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมของรัฐสมาชิก รัฐสมาชิกทั้งหลายต่างตระหนักดีว่า วัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้น จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ถ้าหากองค์การระหว่างประเทศนั้นถูกแทรกแซงจากอำนาจของรัฐท้องถิ่น หรือรัฐใดรัฐหนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นรัฐสมาชิกจึงมีวัตถุประสงค์ในการให้ความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศ เพื่อควบคุมการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐต่อองค์การระหว่างประเทศ มิให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้

โดยที่องค์การระหว่างประเทศนั้นแยกออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะของการประกอบกิจกรรมคือ องค์การระหว่างประเทศที่ประกอบกิจกรรมในลักษณะทั่วไป เช่น ทางด้านการเมือง หรือวิชาการดังที่กล่าวข้างต้น และองค์การระหว่างประเทศที่ประกอบกิจการในเชิงพาณิชย์ ดังนั้นความคุ้มกันที่ให้แก่องค์การระหว่างประเทศนั้น จึงแบ่งตามลักษณะหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นสำคัญ

สำหรับความคุ้มกันที่ให้แก่พนักงานขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์การระหว่างประเทศนั้น ก็คำนึงถึงความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานนั้น พนักงานที่มีความรับผิดชอบสูงย่อมได้รับความคุ้มกันมากกว่าพนักงานในระดับทั่วไป

ลักษณะของความคุ้มกันที่ให้แก่องค์การระหว่างประเทศและพนักงานนั้น ได้แก่ ความคุ้มกันจากกระบวนการทางกฎหมาย ความละเมิดมิได้ในสถานที่หรือ เอกสาร ความคุ้มกันในทรัพย์สินและสินทรัพย์ ความคุ้มกันจากการเข้าเมืองและจดทะเบียนคนต่างด้าว ความคุ้มกันจากข้อผูกพันในบริการแห่งชาติ ความคุ้มกันในด้านการศึกษาและคมนาคม

โดยหลักการแล้ว ถ้าหากความคุ้มกันนั้นได้ถูกนำไปใช้โดยต้องตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงแล้ว ปัญหาย่อมจะไม่เกิดขึ้น แต่การนำความคุ้มกันไปใช้โดยไม่ตรงตามวัตถุประสงค์นั้น ทำให้เกิดความบกพร่องและปัญหาตามมา ตัวอย่างของการนำความคุ้มกันไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมนั้น ได้แก่ การแอบอ้างความคุ้มกันเพื่อประโยชน์ส่วนตัว การนำประโยชน์ของความคุ้มกันไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงแห่งชาติ การแอบอ้างความคุ้มกันไปใช้โดยผู้ไม่มีสิทธิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศไทย เป็นประเทศ เจ้าภาพที่ยินยอมให้องค์การระหว่างประเทศมาตั้งอยู่
ดังนั้นประเทศไทยจึง เป็นประเทศที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้ความคุ้มกัน และเป็น
ประเทศที่รับผลกระทบจากความคุ้มกันที่ได้ให้แก่องค์การระหว่างประเทศนั้นโดยตรง เป็น
สิ่งที่น่าสนใจที่จะศึกษาอย่างยิ่งว่า ประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายหรือวิธีการใด ๆ
ที่เกี่ยวกับความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ และผลที่ประเทศไทยได้รับในฐานะเป็น
รัฐเจ้าภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Immunities of the International Organizations
in Thailand

Name Oracha Tanakorn

Thesis Advisor Assistant Professor Chumporn Pachusanond

Department Law

Academic Year 1986

ABSTRACT

International organisations, created for the promotion of common benefits of member States, are given immunity from undue interference by local authorities of the host State in order that they may properly discharge their functions. As the nature of the activities of the organisation varies, so do the functions, and, therefore, also the immunities. Immunities should be granted in accordance with the objectives of the organisation, and with the functions of the officials. In this respect, international organisations may be divided into two categories: first, those engaged in political, sociological, cultural and economic activities; and, secondly, those engaged in commercial activities more typical of private institutions (eg. the International Bank for Reconstruction and Development).

The immunities granted to international organisations and their officials include immunity from legal process; the inviolability of premises, archives, property and assets; exemption from immigration restrictions and alien registrations, from national service obligations; and immunities in respect of communications and telecommunications. In principle, the personal immunity of officials varies according to their functions and rank.

Common abuses include the assertion of immunities for personal interests, the assertion of immunities which could compromise national security, and the assertion of immunities by unqualified persons.

Because Thailand is host to several international organisations, it can be directly and adversely affected by any inappropriate, inadequate or imprecise determination of immunities.

This dissertation seeks, first, to examine how and to what extent such immunities are defined, granted and upheld in local Thai practice; secondly, to examine existing devices for coping with abuses; and, thirdly, to propose new ways of preventing and dealing with such abuses. Comparisons are made with the practice of certain Western countries, notably the United States.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ตักเตือน ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.วิสูตร ตวยานนท์ ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์และหัวหน้าของผู้เขียนที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก นอกจากนั้นแล้วท่านอาจารย์ยังได้สละเวลาของท่านช่วยตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้อยู่เสมอ ทั้ง ๆ ที่ท่านอาจารย์มีงานทางวิชาการและทางการศึกษามาก

ขอกราบขอบพระคุณท่านคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ รวมทั้งได้ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนที่จะพยายามทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับข้อมูลที่สำคัญ ๆ และได้รับคำแนะนำที่เป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จากเพื่อนรุ่นพี่ของผู้เขียน คือ คุณวิญญู แจ่มขำ เจ้าหน้าที่กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ผู้เขียนขอขอบคุณวิญญูเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นแล้วผู้เขียนยังได้รับความรู้และความคิดเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศจากรุ่นพี่ของผู้เขียนคือ คุณสัจจพันธ์ อัครถาวร เจ้าหน้าที่กองเอกสิทธิ กระทรวงการต่างประเทศ ผู้เขียนขอขอบคุณที่สัจจพันธ์ อัครถาวร วัณ ณัฏฐ์ และผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนรุ่นพี่อีกสองคน ซึ่งให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างดีมากแก่ผู้เขียน คือ คุณณิธาน วัชรปรีชาสกุล นิตินกรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และ พ.ต.ท.เพชร สระทองอุ่น

ขอขอบคุณเพื่อนสนิทของผู้เขียนทุก ๆ คนที่ให้อกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือ
แก่ผู้เขียนจนทำวิทยานิพนธ์สำเร็จ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ของผู้เขียน เป็นอย่างมาก ที่คอยเป็น
กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนตลอดมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังไม่สมบูรณ์ตามที่ผู้เขียนตั้งใจไว้ในตอนแรก แต่อย่างไรก็ตาม
ผู้เขียนมีความ เห็นว่าข้อมูลบางประการคงจะ เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องนี้ได้พอ
สมควร สำหรับความคิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้น ผู้เขียนขอยอมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณมยุรี เดชสมฤทธิฤทัย ผู้ซึ่งให้ความช่วย
เหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นอย่างดียิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย	2
1.3 ขอบ เขตของการศึกษาวิจัย	2
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย	2
1.5 สมมุติฐาน	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 ทฤษฎีพื้นฐานและที่มาของกฎหมาย เกี่ยวกับความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ	4
2.1 ความหมายของคำว่าความคุ้มกัน	4
2.2 ทฤษฎีพื้นฐาน เกี่ยวกับความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ	5
2.3 ข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศ	10
2.3.1 คำนียามขององค์การระหว่างประเทศ	10
2.3.2 องค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย	13
2.4 แหล่งที่มาทางกฎหมาย เกี่ยวกับความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ	15
2.4.1 แหล่งที่มาภายนอก เกี่ยวกับความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ	15
2.4.2 แหล่งที่มาภายใน เกี่ยวกับความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 หลักการและการแบ่งประเภทของความคุ้มกันในประเทศไทย.....	22
3.1 หลักทั่วไปเกี่ยวกับประเภทต่าง ๆ ของความคุ้มกัน	22
3.2 ความคุ้มกันที่ให้ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศ	25
3.2.1 ผู้แทนของสมาชิก	25
3.2.2 พนักงานองค์การระหว่างประเทศ	34
(1) ความคุ้มกัน	42
(2) ความคุ้มกันจากการจับกุม กักขัง และยึด หีบห่อส่วนตัว	71
(3) ความคุ้มกันจากข้อผูกพันในบริการแห่งชาติ	79
(4) ความคุ้มกันจากข้อจำกัด เกี่ยวกับการ เข้าเมือง และจดทะเบียนคนต่างด้าว	81
(5) ความคุ้มกันซึ่งรัฐให้แก่พนักงานองค์การ ระหว่างประเทศซึ่ง เป็นคนในสัญชาติ.....	82
3.2.3 ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติการกิจ เพื่อองค์การระหว่างประเทศ	84
3.3 ความคุ้มกันที่ให้แก่องค์การระหว่างประเทศ	89
3.3.1 ความคุ้มกันอย่าง เต็มขนาดที่ให้แก่องค์การระหว่างประเทศ	89
(1) ความคุ้มกันจากกระบวนการทางกฎหมาย..	89
(2) ความคุ้มกันในรูปแบบของความละเมิดมิได้ ...	98
3.3.2 ความคุ้มกันที่ไม่ เต็มขนาดที่ให้แก่องค์การระหว่างประเทศ	98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 การสละความคุ้มกัน	120
3.5 ปัญหาบางประการ เกี่ยวกับความคุ้มกันที่ประเทศไทยให้แก่ องค์การระหว่างประเทศ	123
3.5.1 สิทธิเรียกร้องขององค์การระหว่างประเทศต่อ ความเสียหายที่เกิดขึ้นตามกฎหมายระหว่าง ประเทศ	123
3.5.2 สิทธิเรียกร้องขององค์การระหว่างประเทศต่อ ความเสียหายที่เกิดขึ้นตามกฎหมายภายใน	126
3.5.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความคุ้มกัน ..	129
3.5.4 ผลกระทบและความรับผิดชอบของประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับความคุ้มกันขององค์การ ระหว่างประเทศ	130
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	134
บรรณานุกรม	144
ภาคผนวก	148
ประวัติผู้เขียน	220

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย